

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 305/2014-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti P. S., zastúpeného advokátom JUDr. Jindřichom Stoszekom, Černyševského 26, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 149/2005, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo P. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 149/2005 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava III p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 149/2005 konal bez zbytočných prietáhov.

3. P. S. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť P. S. trovy konania v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jindřicha Stoszeka, Černyševského 26, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 305/2014 z 23. mája 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť P. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 149/2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že navrhovateľka ako bývalá manželka sťažovateľa podala 20. júla 2005 okresnému súdu návrh na vyporiadanie bezpodielového vlastníctva manželov, ktorý bol zapísaný pod sp. zn. 13 C 161/05 a následne bol z uvedeného spisu vyčlenený a 4. augusta 2005 bol zapísaný pod sp. zn. 10 C 149/2005.

Sťažovateľ uvádza, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie právoplatne skončené.

Sťažovateľ v nadväznosti na to navrhuje, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a zároveň navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Napokon sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 30 000 € a úhrady trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípisom sp. zn. Spr 3 540/2014 doručeným ústavnému súdu 11. augusta 2014, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„V prílohe Vám zasielam vyjadrenie zákonnej sudkyne zo dňa 09.07.2014 k ústavnej sťažnosti, s ktorým sa stotožňujem.

V tejto súvislosti najmä navrhujem, aby ústavný súd pri svojom rozhodovaní prihliadol na dĺžku konania najmä v období rokov 2005 až 2011, kedy mali podiel účastníci a to ako navrhovateľka tak i samotný sťažovateľ, keď dochádzalo k odročovaniu pojednávania z dôvodu, že sa nedostavili na pojednávanie resp. po samotnom dostavení žiadali o odročenie termínu pojednávania za účelom uzavretia mimosúdnej dohody.“

Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení z 9. júla 2014 okrem iného uviedla:

„Skutkovo a právne je vec zložitá, pretože ide o vyporiadanie BSM. Predmetom konania je navyše i posúdenie prejudiciálnej otázky platnosti Dohody manželov o zúžení BSM, spísanej formou NZ (notárska zápisnica, pozn.) č. 240/92, N 263/92.

Zložitost' posúdenia veci spočíva tiež v protichodnom tvrdení účastníkov konania k veci. Premetom vyporiadania sú ako investície spoločné, tak ich investície vlastné, či darované. Predmetom konania sú tiež pôžičky účastníkov konania a dlhy sťažovateľa, navyše zapísané ako vecné bremeno na spoločne nadobudnutom rodinnom dome, ktorý je predmetom vyporiadania BSM. Sťažovateľ, hoci býva v konaní poväčšine zastúpený advokátom, k veci sa vyjadruje bez neho, vyjadruje sa zložito a mnohé z jeho tvrdení sa vykonaným dokazovaním ukázali ako nepravdivé, čo postup súdu tiež značne sťažuje a konanie predlžuje. V konaní sú kumulované mnohé právne významné skutočnosti, ako opustenie spoločnej domácnosti sťažovateľom, zanedbanie starostlivosti a povinnej výživy

k dvom jeho v tom čase mal. synom a mnohé iné aspekty prípadu, dôležité pre posúdenie a rozhodnutie vo veci. Vo veci bolo nariadené i znalecké dokazovanie.

Prieťahy v konaní za roky 2005-2011 spôsobil navrhovateľke v konaní sťažovateľ, ktorého jednak pobyt nebol známy, často menil svojich právnych zástupcov, a dlhodobo deklaroval, že má snahu sa mimosúdne dohodnúť. Od roku 2011 sa vo veci koná plynulo a bez prieťahov. Konanie je dlhšie i z dôvodu nariadeného znaleckého dokazovania, sťažovateľ podal vo veci odvolanie, sťažovateľ v tomto čase 2x žiadal o odročenie pojednávania, resp. účastníci konania opäť avizovali, že sa chcú mimosúdne dohodnúť, podal vo veci odvolanie.

Sťažnosť preto z jeho strany považujem za nedôvodnú.“

Súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti bol aj tento prehľad procesných úkonov doterajšieho priebehu napadnutého konania, z ktorých vo vzťahu k predmetu sťažnosti ústavný súd považuje za relevantné tieto:

„Vec napadala na tun. súd dňa 20.7.2005...

Dňa 20.9.2006 bol spis odpojený zo spisu 10C 149/2005 a dňa 6.11.2006 bol predložený zákonnej sudkyňi.

Termín pojednávania bol stanovený na 6.2.2007. Na pojednávanie sa nedostavil sťažovateľ, predvolanie na pojednávanie nemal vykázané, na uvedenej adrese bol neznámy. Dňa 19.2.2007 PZN (právna zástupkyňa navrhovateľky, pozn.) súdu oznámila, že sa kontaktovala telefonicky so sťažovateľom a vyzvala ho, aby oznámil svoju adresu na doručovanie...

Na 13.11.2007 bol stanovený ďalší termín pojednávania, ktorý sa nekonal z dôvodu PN (práceschopnosť, pozn.) zákonnej sudkyne. Termín pojednávania bol stanovený až na dňa 24.9.2008, z dôvodu zmeny zákonného sudcu. PZN a PZO (právny zástupca odporcu, pozn.) zhodne uviedli, že žiadajú o odročenie pojednávania, z dôvodu možnej mimosúdnej dohody.

Dňa 26.1.2009 bolo pojednávanie odročené z dôvodu, že sťažovateľ bol opäť neznámy, vypovedal plnú moc Mgr. K. a udelil plnú moc JUDr. B. Obaja PZN a PZO žiadali o odročenie TP (termín pojednávania, pozn.) z dôvodu možnej mimosúdnej dohody i z dôvodu kolízie pojednávaní.

Dňa 25.2.2009 sa pojednávanie opäť nekonalo, z dôvodu PN navrhovateľky.

Dňa 16.3.2009 bolo pojednávanie odročené z dôvodu hospitalizácie navrhovateľky.

Dňa 29.4.2009 bolo pojednávanie odročené z dôvodu pretrvávajúcej PN navrhovateľky.

Dňa 25.5.2009 bola vykonaná príprava pojednávania, na záver pojednávania účastníci konania žiadali o odročenie pojednávania, s ohľadom na možnosť mimosúdneho vyriešenia veci.

Dňa 10.6.2009 bolo pojednávanie odročené, nakoľko PZN a PZO zhodne uvádzali, že je tu možnosť mimosúdneho vyriešenia veci.

Dňa 21.9.2009 sa pojednávanie nekonalo z dôvodu zmeny zákonného sudcu. Nový zákonný sudca M. Z., na dňa 11.9.2009 vytýčila TP...

... pojednávanie konané dňa 7.7.2010, pojednávanie otvorené nebolo, sťažovateľ nemal svojho právneho zástupcu, chcel si zvoliť nového, žiadal poskytnúť lehotu do 31.8.2010.

Pojednávanie dňa 22.9.2010 bolo odročené z dôvodu hospitalizácie sťažovateľa na neurčito.

Tun. súd Uznesením 100/149/2005-315 zo dňa 10.1.2011 zamietol žiadosť sťažovateľa o ustanovenie advokáta.

Pojednávanie konané dňa 28.3.2011 bolo odročené z dôvodu, že syn sťažovateľa sa pred svedkami vyjadril tak, že mal korupčne ovplyvniť zákonnú sudkyňu vo veci, účastníci konania žiadali o odročenie TP.

Krajský súd v Bratislave Uznesením č. k. 5NcC 23/11-341 dňa 29.4.2011 rozhodol tak, že M. Z. je vylúčená z pojednávania veci, nakoľko oznámila súdu svoju subjektívnu zaujatosť voči sťažovateľovi z dôvodu, že tento podal na ňu trestné oznámenie. Do tohto času pojednávanie vo veci otvorené nebolo, nakoľko účastníci konania sa podľa obsahu zápisníc stále pokúšali o zmierne vyriešenie sporu.

Vec napadla do môjho oddelenia dňa 30.5.2011.

Od 1.6.2011 sa spis nachádzal na MS SR, potom na Okresnom súde v Pezinku, odkiaľ bol vrátený dňa 28.7.2011 (Pojednávanie nariadené na 26. október 2011 sa uskutočnilo, pričom boli vypočutí účastníci konania, pozn.).

Ďalšie pojednávanie vo veci dňa 14.12.2011 bolo odročené, pre úmrtie v rodine sudkyne.

Ďalšie pojednávanie sa konalo 25.1.2012, na ktorom bol zo strany PZN navrhnutý výsluch svedkov.

Na pojednávaní dňa 28.2.2012 boli vypočutí 3 svedkovia.

Dňa 29.2.2012 súd uložil účastníkom konania zložiť preddavok na trovy konania spojené so znaleckým dokazovaním vo výške 600,- Eur.

Dňa 15.3.2012 požiadal sťažovateľ o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 19.3.2012 súd Uznesením odporcovi o oslobodenie od súdnych poplatkov priznal.

Dňa 18.4.2014 sa konalo pojednávanie vo veci, sťažovateľ vzniesol návrh na rozhodnutie medzitýmny rozsudkom, a to o určenie neplatnosti Notárskej zápisnice č. 263/92.

Dňa 4.5.2014 sa konalo ďalšie pojednávanie, ohľadom investícii navrhovateľky do sporného rodinného domu.

Dňa 24.5.2012 súd Uznesením č.k. 10C/149/2005-512 nariadil znalecké dokazovanie.

Voči tomuto Uzneseniu podal odporca odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté Krajským súdom v Bratislave Uznesením č. k. 14Co 335/2012-525 a toto nadobudlo právoplatnosť dňa 24.10.2012. Spis sa z Krajského súdu vrátil dňa 1.10.2012...

Dňa 19.11.2012 požiadal znalec o predĺženie termínu dodania znaleckého posudku z dôvodu jeho pracovného vyťaženia.

Dňa 7.1.2013 znalec zaslal vypracovaný ZP (znalecký posudok, pozn.) č. 194/2012...

Dňa 22.3.2013 bolo vo veci nariadené pojednávanie, účastníci konania požiadali o jeho odročenie, za účelom posúdenia rozsiahleho znaleckého posudku.

Dňa 31.5.2013 bolo nariadené pojednávanie, kde PZN navrhla odporcovi uzatvorenie súdneho zmieru, výsledok mimosúdnej dohody mali zaslať súdu v lehote 30 dní.

Pojednávanie nariadené na dňa 6.9.2013 sa nekonalo z dôvodu, že sťažovateľ požiadal o odročenie TP, pretože mu bol odňatý ustanovený zástupca z radov advokátov a požiadal súd o termín pojednávania až potom, čo mu bude pridelený nový PZ.

Pojednávanie bolo odročené na 4.12.2013, pričom o odročenie pojednávania požiadal právny zástupca sťažovateľa, z dôvodu kolízie pojednávanií.

Termín pojednávania bol stanovený na 9.2.2014, kde odporca požiadal o výsluch znalca.

Pojednávanie dňa 2.5.2014 bolo odročené z dôvodu náhleho ošetrenia zákonného sudcu u zubára.

Na pojednávaní dňa 25.6.2014, súd o. i. opätovne prešetroval majetkové pomery sťažovateľa, ktorý je doposiaľ oslobodený od platenia SP (súdneho poplatku, pozn.), pričom ako to súdu oznámila PZN, tomuto sa mu zmenili pomery a stal sa starobným dôchodcom. Sťažovateľ tiež neuposlúchol výzvu súdu a nezaložil do spisu požadované exekučné tituly.

Pojednávanie vo veci je stanovené na 15.10.2014 z dôvodu, že o dlhší termín pojednávania požiadal PZO, nakoľko treba vyhľadať exekučné tituly a vyčkat' rozhodnutie sociálnej poisťovni o starobnom dôchodku.“

Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení z 31. júla 2014, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ v podaní doručenom ústavnému súdu 13. októbra 2014 uviedol, že „iba podčiarkuje skutočnosť, že opakované výzvy na mimosúdne vyporiadanie dával konajúci súd napriek argumentácii sťažovateľa, že možnosť mimosúdnej dohody nevidí. Podľa jeho tvrdení sa nedostavil na pojednávanie iba v jedinom prípade. Napokon sťažovateľ mal na každom svojom podaní uvedenú aktívnu emailovú adresu.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde v danej veci upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažnosť sťažovateľa v tejto veci, v ktorej bol sudcom spravodajcom pôvodne sudca Ján Luby, prijal 23. mája 2014 na ďalšie konanie IV. senát ústavného súdu. V zmysle ustanovení dodatku č. 1 k rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie

1. 3. 2014 – 28. 2. 2015 (ďalej len „dodatok k rozvrhu práce“) boli veci predtým pridelené bývalým sudcom ústavného súdu Jánovi Auxtovi, Jurajovi Horváthovi a Jánovi Lubymu (ktorým skončilo funkčné obdobie) ako sudcom spravodajcom, a ktoré neboli do 4. júla 2014 skončené prijatím konečného rozhodnutia pléna ústavného súdu alebo príslušného senátu ústavného súdu, prípadne odložením podania podľa § 23a zákona o ústavnom súde, prerozdelené. S účinnosťou od 14. júla 2014 bola jedna tretina nanovo pridelená sudkyňi ústavného súdu Jane Baricovej, ktorá sa v súlade s rozvrhom práce stala členkou III. senátu, a veci, v ktorých je sudkyňou spravodajkyňou Jana Baricová, prerokúva III. senát ústavného súdu. Z tohto dôvodu túto vec prerokoval a vo veci samej rozhodol III. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, a z § 119 ods. 4 OSP, ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie, a dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamenaná v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“). Ústavný súd uznáva, že takéto spory sú skutkovo zložitejšie a svojou povahou náročné na dokazovanie, pretože treba nielen zistiť okruh vecí patriacich do zaniknutého BSM účastníkov konania, ale aj ich hodnotu ku dňu jeho zániku a zároveň zohľadniť aj viacero skutočností, ktoré vyplývajú z § 150

Občianskeho zákonníka, najmä pokiaľ ide o komplexnosť vypořádania tohto majetkového spoločenstva. Faktická zložitosť veci bola v tomto konaní vyvolaná najmä nutnosťou nariadenia znaleckého dokazovania na účel určenia všeobecnej hodnoty nehnuteľností patriacich do BSM. Pri jeho určení je potrebné rozlíšiť a zobrať na zreteľ investície spoločné, vlastné či darované, ale aj dlhy a pôžičky účastníkov konania. Podľa názoru ústavného súdu preskúmané konanie nie je právne zložité, pričom existuje dostatočné množstvo stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov, ktorá obsahuje aj jednoznačnú metodiku postupu a prerokovania uvedených majetkových sporov, takže pri efektívnejšom a sústredenejšom postupe mohol okresný súd v napadnutom konaní postupovať plynulejšie.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie s'ťažovateľa ako účastníka súdneho konania v procesnom postavení odporcu. Ústavný súd konštatuje, že aj s'ťažovateľ má určitý podiel na spomalení priebehu napadnutého konania (neoznámenie adresy na doručovanie, viaceré zmeny právnych zástupcov, neúspešné dovolanie proti uzneseniu okresného súdu o ustanovení súdneho znalca, nepredloženie listín požadovaných okresným súdom), čo ústavný súd zohľadnil pri ustálení sumy priznaného finančného zadosťučinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní, pričom zistil, že v jeho priebehu sa vyskytlo obdobie nečinnosti v jeho počiatočnom štádiu v období od 13. novembra 2007 (neuskutočnené pojednávanie) do 21. septembra 2009 (okresný súd nariadil termín pojednávania). Okrem nečinnosti nebolo napadnuté konanie ani dostatočne efektívne.

Za neefektívnu činnosť okresného súdu v napadnutom konaní možno považovať jeho postup v súvislosti so zabezpečením znaleckého dokazovania, keďže znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva, odvetvia odhadu hodnoty nehnuteľností, bolo nariadené až 24. mája 2012, t. j. takmer po siedmich rokoch od jeho začatia. V súvislosti s uvedeným znaleckým dokazovaním bol postup okresného súdu aj nesústredený, keď okresný súd na jednej strane po preskúmaní majetkových pomerov uznesením z 19. marca 2012 oslobodil s'ťažovateľa od platenia súdnych poplatkov, a na druhej strane uznesením

z 29. februára 2012 uložil sťažovateľovi zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania v sume 600 €. Tento nesúlad po podaní odvolania napravil Krajský súd v Bratislave uznesením z 11. septembra 2012, keď výrok okresného súdu o povinnosti zložiť preddavok na znalecké dokazovanie sťažovateľom zrušil.

Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním efektivity namietaného konania upriamuje pozornosť na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj neefektívna (nesústreďená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, a to v prípade, ak nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na všeobecný súd, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07, I. ÚS 7/2011).

Ústavný súd pri vyhodnocovaní postupu okresného súdu v napadnutom konaní okrem už uvedeného prihliadol predovšetkým na to, že z ústavnoprávneho hľadiska nemožno akceptovať, aby konanie pred všeobecným súdom nebolo po viac ako 9 rokoch od jeho začatia právoplatne skončené (napr. IV. ÚS 327/2013, IV. ÚS 67/2014).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 149/2005 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom

okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadost'učinenia v sume 30 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukazuje najmä na to, že jeho nepriaznivý zdravotný stav je podmienený dramatickým prežívaním a znášaním právnej neistoty z titulu uvedeného súdneho sporu.

Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia. Pri určení finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 10 C 149/2005, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, podiel sťažovateľa na spomalení priebehu napadnutého konania a vzhľadom na skutočnosť, že posudzované konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní o jeho sťažnosti advokátom JUDr. Jindřichom Stoszekom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 €.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 8,04 €) sumu 284,08 €. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (na základe predloženej fotokópie osvedčenia o registrácii pre DPH)], uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 340,90 €.

Ústavný súd vo zvyšnej časti návrhu týkajúceho sa trov konania nevyhovel.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2014